

РЕЗЮМЕ ЗА ГРАЖДАНИТЕ

Към края на 2016 г. предоставената безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“ е в размер на **817 832 762,49** евро или **43,33%** от общия бюджет. На бенефициентите са изплатени **161 529 842,81** евро или **8,56%** от бюджета на програмата. До края на 2016 г. предоставената БФП е за 7 инвестиционни проекта, от които един е завършен, а останалите 6 са в процес на изпълнение.

В изпълнението на програмата се запазва тенденцията от началото на предходния програмен период най-голям напредък да бъде постигнат по Приоритетна ос 3, което се дължи на качествената подготовка и успешното изпълнение на проектите за метрото. При наложените темпове на работа заложените целеви стойности за оста ще бъдат постигнати в срок.

През 2016 г в договорения срок приключи изпълнението на „Проект за разширение на линия 2 на метрото в София, участък МС „Джеймс Баучер“ до МС „Витоша“ – Фаза 2. Изпълнени са отчуждения, преустройство и реконструкция на засягащата се от строителството подземна и надземна инженерна инфраструктура по трасето на метрото, проектиране и строителство на една метростанция, тунелни участъци и тунелни инсталации, релсов път и контактна релса, системи за електрозахранване, управление и функциониране. Възстановени са засегнатите при строителството пътни настилки, бордюри, тротоари, маркировка, въведена е постоянна организация на движението, изпълнени са вертикална планировка и озеленяване. Участъкът е въведен в експлоатация на 20.07.2016 г.

До края на 2016 г. бенефициентът „Метрополитен“ ЕАД подаде две проектни предложения за големи проекти:

- За „Проект за разширение на метрото в София : линия 3, Етап I - участък "бул. Владимир Вазов - ЦГЧ - ул. Житница" е сключен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (19.01.2016 г.). Физическото изпълнение е около 20% за СМР и 10% за доставка на подвижен състав и системи. Строителните дейности се изпълняват съгласно одобрените графици. В процес на изпълнение са основно дейности по изграждане на конструкциите на метростанциите и прилежащите входове и подземи, изпълнение на хидроизолации, изкопи под покривните плочи. Тунелопробивната машина е произведена и тествана в заводски условия.
- За Проект за разширение на метрото в гр. София, Линия 3, Етап II - участък „ул. Житница– жк Овча купел – Околовръстен път” има подаден формуляр за кандидатстване, който е в процес на оценка.

При жп и пътните проектите се отчита закъснение в одобряването на формулярите за кандидатстване и изпълнението. Забавянето на подаването на формулярите за кандидатстване към УО за оценка и одобрение възпрепятства сертифициране на разходи по програмата. Също така се увеличава рискът от навременно стартиране на проектите, както и да не бъдат завършени до края на програмния период. В тази връзка бяха проведени допълнителни срещи с бенефициентите с цел идентифициране на основните проблеми при подготовката на проектите, както и срещи с JASPERS с оглед ускоряване тяхната работа.

По приоритетна ос 1 е подадено едно проектно предложение за големия проект “Рехабилитация на железопътната линия Пловдив – Бургас, Фаза 2“. Към 31.12.2016 г. проектът е в етап на оценка. На 07.11.2016 г. е сключен договор за изпълнение (строителство и проектиране) на „Рехабилитация на жп участък Скугаре-Оризovo като част по проекта за фаза 2 на рехабилитацията на жп линията Пловдив-Бургас. Към края на 2016 г. физическото изпълнение по проекта не е стартирало.

За проект „Рехабилитация на железопътната инфраструктура по участъците на железопътната линия Пловдив – Бургас – възстановяване, ремонт и модернизация на тягови подстанции Бургас, Карнобат и Ямбол“ (прехвърлен компонент от ОПТ 2007-2013 г.) има подписани договор за предоставяне на БФП и договор с изпълнител. Физическо изпълнение е 15%. Етапът на проектиране е завършен. и са започнати демонтажни и строителни работи. Строително-

монтажните работи са с продължителност 11 месеца, или крайната дата за приключване е 29.08.2017 г.

По проект „Модернизация на железопътния участък Септември – Пловдив: част от Транс – европейската железопътна мрежа –изграждане на четири броя пътни надлези“ са сключени 3 договора за изпълнение и 2 за строителен надзор. Проектите за изменение на подробните устройствени планове (ПУП) във връзка с изграждането на надлезите са одобрени. Процедурите по придобиване на имоти в териториите на строителните площадки - общинска и частна собственост са приключили.

Обхватът на жп проект „Модернизация на железопътен участък София-Септември (приоритетна отсечка Елин Пелин-Костенец)“ се предвижда да бъде намален, като от него ще бъде извадени участъците, които ще бъдат финансирани по Механизма за свързана Европа.

По Приоритетна ос 2 в изпълнение са проектите „Изграждане на АМ "Калотина-София", лот 1 "Западна дъга на Софийски околновръстен път /СОП/", фаза 2 и „Автомагистрала „Струма“ - Лот 3.1, Лот 3.3 и тунел Железница.

Физическото изпълнение на фаза 2 на АМ "Калотина-София" е 93,2%. На 30.09.2016г. е подписан Акт Образец 15, с който се приемат пътните работи на директното трасе, включително пътни възли, надлези и подлези в участъка от км 0+780 до км 6+308.17. Сроктът на договора за строителство е удължен до 26.02.2017 г. с допълнително споразумение.

Лот 3.1 на АМ „Струма“ е във фаза проектиране. Археологическите проучвания са приключили. Съгласно предложените изменения в него предстои частично изменение на одобрения подробен устройствен план. Тръжните процедури за избор на изпълнител на строителство и строителен надзор за Тунел „Железница“ са в процес на оценка. Строителството на обекта АМ Струма, Лот 3.3 започна на 30.08.2016 г. и физическият напредък е над 2%. Археологическите проучвания не са приключени. Изпълняват се следните видове строително монтажни работи: почистване на строителната площадка, отстраняване на хумуса, изкоп на земни маси и насипи. В участъците със слаба теренна основа, съгласно проекта и предписанията на проектанта се изпълнява заздравяване със циментова стабилизация. Изграждат се малки съоръжения, канализационни колектори, напоителни тръбопроводи и ТТ кабели и съоръжение за животни. Изпълнява се долното и средно строене на селскостопанските подлези, работа по част „Големи съоръжения“, реконструкция на инженерни мрежи и др.

До края на 2016 г. липсва решение за варианта за АМ „Струма“, лот 3.2. По ОПТ се разработиха няколко варианта за проектно трасе, по което да преминава най-сложният участък на АМ „Струма“. След дълги обсъждания с всички заинтересовани страни, към настоящия момент, има предпочитан вариант, който включва ново пътно платно извън Кресненското дефиле в източна посока, за движението в посока Гърция, а в обратната посока платното съвпада със съществуващия път. Новият вариант за изграждане на Лот 3.2. води до отчуждения на допълнителни имоти поради промяна в края на участъка на Лот 3.1 при връзката с Лот 3.2 в района на гр. Симитли. В максимална степен е активизирано изпълнението на плана за действие свързан с процедурите по екологичната оценка на трасето на АМ Струма Лот 3.2 и вземане на окончателно решение за преминаване през Кресненското дефиле. Успоредно с това АПИ трябва да подготви документация, да стартира процедурите за изпълнение на строителните дейности и надзора, за да може строителството да се проведе в рамките на програмния период. Реалистичните прогнози са строителството на лот 3.2 да започне през 2019 г., което автоматично го определя като рисков проект по отношение на необходимото време за завършване в срока на допустимост и гарантиране на финансирането. В рамките на 2017 г. следва да се проведе съгласуването с ЕК, приключването на всички допълнителни проучвания и проектирането, за да има готовност за подаване на ФК за лот 3.2.

Подготовката и изпълнението на проектите от приоритетна ос 4 също регистрират забавяне. Това се дължи основно на слабости в подготовката на отделните проекти, както и на продължителната проверка за държавни помощи, при която следва да бъдат събрани достатъчно данни за аргументиране на решенията.

До края на 2016 г. по приоритетната ос са сключени само два договора за предоставяне на БФП за следните проекти:

- „Подобряване на системите за навигация и топохидрографните измервания по р. Дунав – фаза 2“ (физическо изпълнение 93%).
- „Разработване и внедряване на интелигентна транспортна система в обхвата на автомагистрала „Тракия“ (дейностите са в процес на стартиране).

В процес на оценка е проектното предложение за фаза 4 на VTMISS.

Отчетеното забавяне при изпълнението на приоритетна ос 1, 2 и 4 ще доведе до по-късната реализация на проектите по оста съответно и на изпълнението на планираните финансови прогнози и постигането на целевите стойности на заложените индикатори за физическо изпълнение. В допълнение се увеличава и рискът проектите да не бъдат завършени до края на програмния период.

За да се постигнат заложените етапни цели за 2018 г. УО, бенефициентите и JASPERS работят интензивно в посока ускоряване подготовката на формулярите за кандидатстване на големите проекти и своевременното им изпращане до ЕК. През втората половина на 2017 г. ще бъдат проведени технически срещи, в хода на които ще бъде анализирани ключовите моменти, дискутирани необходимите мерки и ще се начертаят стъпките за навременна реализация на големите проекти. Очаква се железопътните проекти да бъдат представени на ЕК до края на 2017 г., а тези за АМ „Струма“ през второто тримесечие на 2017 г. и първото на 2018 г. Навременното стартиране на проектите ще осигури изпълнението на финансовите показатели по КФ за 2018 г. Съгласно прогнозите на УО на ОПТТИ целта по КФ за 2017 г. ще бъде изпълнена още в средата на годината.

Проектните идеи по приоритетна ос 4 са в етап на финализиране. Оста предоставя финансирането за всички бенефициенти, като се цели да бъдат постигнати максимални инвестиции в редица иновации в управлението и услугите - внедряване на модернизирана инфраструктура за управление на трафика, подобряване на безопасността и сигурността на транспорта. Усилията са акцентирани върху това да се предвиди необходимото време за изпълнение на проектите извън критичния път на програмата.

Възникналите обстоятелства в хода на изпълнение на ОПТТИ наложиха подготовка на нейното второ изменение, което следва да бъде факт до края на 2017 г. С него финансовият ресурс по програмата ще бъде насочен към нова и по-прецизна рамка и ще бъдат актуализирани индикатори, засегнати от предложените промени. По приоритетна ос 5 са финансирани проекти, които са основно насочени към: укрепване на административния капацитет на УО на бенефициентите по ОПТТИ; съдействие за изпълнение на предварителните условия на ОПТТИ; техническа помощ за подготовка на проекти. Продължава работата с инициативата JASPERS, като при необходимост от специфична експертиза се търси помощта на Световна банка и ЕИБ.

По отношение на информацията и публичността на ОПТТИ УО следва препоръките на одобрената Национална комуникационна стратегия за периода 2014-2020 г. Сред широката общественост програмата се популяризира като реална възможност за подобряване на развитието на България и качеството на живот. Проведени са 3 броя обучения и семинари сред бенефициентите по програмата, експертите на УО на ОПТТИ и журналисти, разпространяват се и рекламни материали на програмата. На [интернет страницата на ОПТТИ](#) се поддържа актуална информация, като в допълнение е създаден и собствен [YouTube канал](#) на оперативната програма.

Провежданите от бенефициентите на програмата обществени поръчки са обект на последващ контрол от УО върху сключения договор и документацията от провеждането ѝ. По този начин се установяват евентуални пропуски при провеждане на процедурите за избор на изпълнител по реда на ЗОП и се гарантира, че средствата които бенефициентите докладват за верификация са резултат на законосъобразна процедура. За 2016 г. по ОПТТИ са проверени 13 процедури за избор на изпълнители.

През 2016 г. бе финализиран планът за оценка на ОПТТИ. Подготовката му стартира през 2015 г., като планът беше представен за одобрение на четвъртото заседание на комитета за наблюдение, проведено на 25 и 26 ноември 2015 г. След получените коментари от членовете на

комитета и от службите на ЕК, планът бе ревизиран и одобрен от КН на неговото пето заседание(17-18.05.2016 г.). Планът предвижда по програмата да бъдат извършени две оценки:

- *Оценка на въздействието и ефектите от изпълнението на ОПТ 2007 -2013 и оценка на напредъка по ОПТТИ и принос към стратегията на ЕС и*
- *Оценка, с която се оценява приносът на подкрепата от европейските структурни и инвестиционни фондове за постигането на целите по всеки приоритет на ОПТТИ*

Първата оценка на програмата е предвидена да стартира през второто тримесечие на 2019 г. До ЕК планът бе изпратен чрез системата SFC 2014 на 12.08.2016 г.

ОПТТИ интегрира принципите за устойчиво развитие и за равни възможности и недопускане на дискриминация. Съгласно изискванията за програмата е организирано партньорство с компетентните регионални и местни органи, както и с организации имащи отношение с гражданското общество.

Представителите на партньорските институции и организации са включени в процеса на изготвянето, разглеждането и съгласуването на отделните разработки и текстове на оперативната програма, както и на окончателния вариант на програмата, като основно функциите им се изразяваха в подготовката и представянето на предложения, коментари и становища, участие в заседанията на РГ с право на глас и т.н.

В съответствие с многостепенното управление партньорите участват и в Комитета за наблюдение на програмата, като в него са представени неправителствени организации в следните 5 области:

- Екология.
- Образованието, науката и културата.
- Транспорт.
- Равенство между мъжете и жените, недискриминация и равни възможности.
- Социално включване и интегриране на маргинализираните групи.

В състава на комитета са включени и представители на конфедерацията на независимите синдикати в България, на национално представените организации на работодателите, работниците и служителите, както и на тези на и за хора с увреждания.

Членове на комитета са и компетентните публични органи – ръководители на УО на всички програми, представители на администрацията на МС, на ЦКЗ, на МФ, МК, на одитния орган и на АОП. Също така представители имат общините и регионалните съвети за развитие на районите от ниво 2.

В зависимост от характера на обсъжданите въпроси на заседанията на КН се канят и експерти, които имат отношение към съответната тема.